

Koulutuskeskus Salpauksen terveys- ja hyvinvointialan 2. jakson litterointi

Jakso 2. Mieskaverit

musiikkia

Koulutuskeskus Salpaus - podcast.

Helena: Tervetuloa kuuntelemaan podcastia vapaaehtoistoiminnasta. Tänään on aiheena mieskaverit. Meillä on täällä vieraana Susanna ja Juha. Sitten opettajia on Helena ja minä olen Helena. Haluaisitko sä Susanna vaikka ensin vähän kertoa itsestä ja miten olet mieskaveritoimintaan tullut mukaan?

Susanna: Joo. Minä olen Susanna Tinnilä ja olen mieskaveritoiminnan ohjaajana tässä. Olen ollut nyt kolmisen vuotta, tehnyt tätä. Kerronko minä sitten?

Helena: Haluatko kertoa, miksi olet tullut mieskavereihin mukaan?

Susanna: Oikeastaan tulin mieskaveritoimintaan mukaan sillä tavalla, että palailin perhevapailta takaisin työelämään ja sitä kautta ajauduin mieskaveritoiminnan ohjaajaksi Lahden Ensi- ja turvakoti Ry:lle. Mieskaveritoimintahan on siis vapaaehtoistoimintaa, jossa aikuinen mies on kaverina lapselle. Ja sit mä ohjaajan roolissa pyrin löytämään ne pikkukaverit, jotka tarvitsevat sitä mieskaveria, ja sitten semmoisen mieskaverin joka matchais jollain lailla siihen pikkukaveriin. Se on oikeastaan se minun päätyö tässä, että mä pääsen sellaiselta aitiopaikalta rakentelemaan näitä kaverisuhteita.

Helena: Joo. Onko joskus niin, että ei löydy sopivaa kaveria, että ei match ole oikein hyvä?

Susanna: Oikeastaan mä ajattelen, että ei varmaan ole semmoista ettei jollekin lapselle löytyisi kaveria, vaan että se saattaa välillä viedä aikaa, että se oikea löytyy. Koska siinä tilanteessa, kun ollaan... Mies on vapaaehtoisena siinä, niin hänenkin pitää tietysti saada siitä jotain. Sen pitää olla kivaa myös hänelle, jolloinka se lapsi pitää jollain lailla uida siihen elämän pirtaan mukaan, jotta se ei tunnu niin työltä se tekeminen. Ja aina se ei onnistu ehkä ensimmäisellä kerralla, mutta sit löytyy myös semmoisia, että jostain lapsesta mulle tulee sellainen fiilis, että voi että, että nyt minulla on vapaa mieskaveri joka on varmasti tälle lapselle se ihan paras, että löytyy vaikka jotain yhteisiä lautapeli-kiinnostuskohteita, tai jotain muuta semmoista tekemistä mistä mun on helppo lähteä tekemään sitä. Ja sit ne pitää olla sijainnillisesti tietysti saavutettavissa. Et ei voi olla niin, että mieskaveri asuu täällä Lahdessa ja lapsi asuu jossakin ihan siellä Nastolan perällä. Että sit siitä tulee se välimatka siihen, mikä sit kaataa sen tekemisen jossain vaiheessa. Ja tarkoitus on löytää pitkäikäisiä kaverisuhteita. Meillä vanhimmat kaverisuhteet on sieltä, milloin mieskaveritoiminta on kahdeksan vuotta sitten täällä meidän alueella alkanut, niin vanhimmat parit on sieltä asti. Edelleen pitävät yhteyttä ja toimii hyvin.

Helena: Mitä kautta lapset tulevat sitten teidän toimintaan mukaan?

Susanna: Äidin yhteydenotosta. Meillä saattaa olla niin, että koulukuraattori soittaa ja kertoo että hänellä on ajatus tästä, tai jostain muualta tahoilta otetaan yhteyttä. Mutta se täytyy olla äidin yhteydenotto ja äidin halu siihen, että siihen perheeseen tulee mieskaveri.

Koska se myös tarkoittaa siellä perheessä asioita, että äiti joutuu harjoitella jakamaan sitä lapsen aikaa jollekin, tässä tapauksessa alkuun vähän myös vieraalle ihmiselle, niin sen äidin täytyy sitä haluta. Ja sitä työtä tehdään vähän niin kuin äidin kanssa ensin, että mietitään sitä että mitä se tarkoittaa että se mieskaveri tulee ja minkälaisia asioita mieskaveri tulee tekemään. Mieskaveri tulee lapselle kaveriksi, ei talonmieheksi tai muuksi yleismieheksi, vaan et se fokus on siinä että mennään lapsi edellä ja lapsen tarpeet on ne meidän tarpeet.

Helena: Se on kyse luottamuksesta sitten myöskin, että se äiti luottaa siihen mieskaveriin.

Susanna: Kyllä.

Helena: Entäs Juha? Milloin olet tullut mukaan mieskavereihin ja mikä sulla oli se motiivi, tai miksi haluisit tulla?

Juha: Se oli silloin kun tämä korona alkoi. Silloin kävin sen kurssin. Piti käydä, olikohan niitä neljä iltaa kun piti käydä juttelemassa asioista. Sitten se, kun oli se koronan alku semmoista, ettei oikein tiennyt että kenenkä kanssa voi mitäkin tehdä, niin siinä meni muutama kuukausi ennen kuin sitten oli ensitapaaminen äidin kanssa. Äidille mä ajattelin, että mä kerron itsestäni suurin piirtein kaiken mitä mä oon tehnyt elämäni aikana. Vakuutin hänet, että mä olen ihan tavallinen ihminen. Sitten, siitä se lähti. Se motiivi miksi minä tulin... Omat lapset ovat jo sen verran vanhoja, etteivät he ole asuneet kotona enää muutama vuosiin ennenkään tuota aloitusta. Sitten mä luin, että tällaista toimintaa on. Sit mä ajattelin, että minulla riittäisi aika tällaiseen, koska meillähän ei ole mitään sen kummempaa sääntöä, että kuinka paljon pitää sen lapsen kanssa olla tekemisissä. Ajattelin, että voin antaa aikani fiksusti jollekin, joka siitä sitten mahdollisesti hyötyy. Ja kyllä noi nyt kaikki tuntuu tyytyväisiä olevan.

Helena: Onko mieskaveritoiminnassa jotakin tämmösiä lähtökohtia tai periaatteita, mitä kaikkien täytyy noudattaa?

Juha: Ei minun mielestä ole mitään muuta kuin että on kunnollinen ihminen ja tekee sen lapsen kanssa, tai tässä tapauksessa minullakin on välillä kaksikin lasta siinä mukana, niin niiden kanssa tehdään jotain semmosta mitä ehkä sitten, jos on pelkästään äidin kanssa, niin äiti ei ehkä tekisi. Me on vaihdettu renkaita, pesty autoa ja käyty metsässä kävelemässä ja sytyttelemässä nuotioita ja paistettu makkaraa. Ja ihan jotain, heitelty lumipalloja. Jotain tämmöstä.

Helena: Joo. Tuleeko lapset sinun kotiin? Oletko rajannut sillai että ei tule, vai miten?

Juha: Joo, tulee kotiin. Ei siinä oo mitään, että ihan hyvin voi tulla. Vaimon kanssa juttelee ihan samalla tavalla kuin minunkin kanssa, mutta pääasia tekemisessä on, että mä koitan keksiä sen mitä tehdään.

Helena: Eli ihan tavallista arkea?

Juha: Ihan tavallista, joo, että mitä nyt on omienkin lasten kanssa tullut tehtyä ja koittanut vähän opettaa sellaisia asioita, mitä ei sitten oma äitinsä heille opettaisi.

Helena: Joo. Onko kaikki lapset sellaisia isättömiä lapsia, että he eivät tapaa omaa isäänsä, vai mikä on se kriteeri?

Juha: Kyllä tässä munkin tapauksessa on ja yleensä on näin.

Helena: Joo.

Susanna: Meillä on sillä lailla, että mieskaveritoiminnan lapset on kaikki niin, että äiti kasvattaa lasta täysin yksin ja yhteyttä siihen omaan isään ei ole. Et se käydään aika tarkkaan siinä äidin kanssa, et tää ei ole mikään isän korvikepalvelu, et jos se parisuhde on mennyt huonosti ja äiti ei ole isään tyytyväinen, niin mieskaveri ei ole siihen tilanteeseen mikään lääke, vaan se lapsi kasvaa ihan oikeasti äidin kanssa kahdestaan. Tai kolmestaan, jos siellä on jotain sisaruksia tai tämmösiä. Ja sit mä ajattelen että tarinoita minkä takia on tultu mieskaveritoimintaan on ihan yhtä monta kuin on perhettä mieskaveritoiminnassa. Joltain on vaikka isä menehtynyt syystä, toisesta tai kolmannesta, ja sitten saattaa olla äitejä joilla sitä isää ei ole, tai lapsia kenellä sitä isää ei ole siitä syystä, että sitä ei ole ollut koko aikana. Tai sitten on tullut eroja ja isän tiet on lähtenyt vaikka ulkomaille ja on välit katkenut ja niitä ei ole moneen vuoteen ylläpidetty, niin siinä kohti voidaan ajatella että lapsi hyötyy tämmöisestä mieskaverista.

Helena: Aivan. Haluatko Sari kysyä vielä jotakin?

Sari: Joo. Kohtaako nämä tekijät ja avun taikka tuen saajat toisensa? Tarkoitin sitä, että onko enemmän äitejä jotka pyytävät että löytyiskö meille mieskaveria, vai onko mieskavereita enemmän jotka sanoo, että mä haluaisin olla lapsen kaveri.

Susanna: Tällä hetkellä perheitä on paljon enemmän, eli mieskavereista on pulaa. Ja sitten vielä, kun se ei ole ihan niin että jos minulla on yksi mieskaveri ja yksi lapsi, että he toisilleen käy, että tälläkin hetkellä on nyt tilanne se että minulla on, niinkun keskusta-alueelta olis muutama vapaa mieskaveri, mutta sitten mun perheet on tällä hetkellä kauhean ympäristöalueella, eli koko Päijät-Hämeen alueella me tätä tehdään ja alue on laaja, että sitten jos mieskaveri asuu keskustassa Lahdessa ja lapsi asuu jossain Asikkalan suunnalla, niin onhan se ihan selvää että eihän se sellainen vain tule toimimaan. Et mä ajattelen, että minä tarvitsen molempia, eli tarvitaan perheitä ja sit tarvitaan myös mieskavereita. Ja tässä koskaan ei ole niin, että kun tulet jonoon, niin jonotusaika lapsella on vaikka viisi kuukautta, tai pisimmät lapset saattavat odottaa muutamankin vuoden, että jos perhetilanne on hankala ja sijainti on hankala. Tai sitten on sellaisia lapsia jotka tulevat jonoon ja muutaman viikon päästä siitä saavat sen mieskaverin, kun ei oo... Kun tässä ei ole tilanne se että kaikki käy kaikille, vaan siihen pitää löytää se hyvä pari. Ja sitten tietysti kun toiminta on valtakunnallista, niin mieskavereita on siis ympäri Suomen, et ei olla pelkästään tässä Päijät-Hämeen alueella.

Sari: Joo. Eli siis mieskavereista on pulaa, niin nythän tässä on oiva tilaisuus sun sitten vähän mainostaa sitä toimintaa ja myöskin kertoa että miten siihen sit pääsisi mukaan, jos joku kuuntelija nyt sit ajattelee että haluais ryhtyä mieskaveriksi.

Susanna: Toimintaan pääsee mukaan sillä lailla, että ottaa muhun yhteyttä. Eli ihan sähköpostilla tai soittamalla tai sit yhteydenottolomakkeen kautta. Eli www.mieskaverit.fi -osoitteesta löytyy paljon lisää tietoa mieskaveritoiminnasta. Ja mieskaveriksi pääsee käytyään mieskaverikurssin, josta Juhakin tuossa äsken vähän sanoi, että muutamana iltana vähän istutaan yhdessä alas miettimään sitä että mitkä ovat ne omat motiivit ja mikä on se oma ajankäyttö ja omat mahdollisuudet toimia mieskaverina. Ja mieskaveriksi riittää, että on tavallinen perusmies. Ei tarvitse osata mitään supertaitoja, eikä tarvitse omata mitään sirkushuvisysteemeitä, vaan ihan sitä semmosta arkista tekemistä lapsen kanssa ja olla valmis antamaan sitä omaa aikaa lapselle. Kun sehän se siinä keskiössä on, että usein kun on yksinhuoltajaäiti, niin siinä arjessa on hirveä määrä asioita jotka pitää päivästä toiseen hoitaa ja saada se arki rullaamaan. Sitten kun tulee se mieskaveri jolla on aikaa vain sille lapselle, niin ei tarvitse tehdä isoja asioita jotta se lapsi tuntee olonsa todella tärkeäksi, kun se on hänen aikaa.

Sari: No, Juha, sä kerroit tosiaan kaikkea mitä te teette, mutta kuinka monta kertaa keskimäärin sä oot nyt sitten, tai te ootte tehnyt yhdessä asioita?

Juha: No, se vähän vaihtelee, että riippuu tietysti, että miten... No, lähinnä minun ajankäytöstä on ollut nytten, että muutakin tekemistä on kuin tämä mieskaveritoiminta. Mutta sanoisinko, että ehkä kahden viikon välein suurin piirtein. Joskus oli vähän tiheämpäänkin tekemistä. Ja sitten se aika sillon, niin vaihtelee, mutta tyypillisesti, jos... Riippuen, että ei pääse esimerkiksi ulkona olemaan, että on huono keli tai jotain muuta, niin silloin ollaan sitten pari-kolme tuntia kerrallaan. Mutta joskus on oltu enemmänkin. Riippuu aina siitä tekemisestä, mitä tehdään.

Sari: No, nyt Juha sun mainospuheenvuoro - millä saadaan lisää mieskavereita? Kerro kokemuksiasi.

Juha: No, ainakin saa kokea itsensä olevan tärkeä. Että se on ihan selkeä. Sitten tosi mukavaa on suurin piirtein joka kerta. Onhan nyt joskus jotain kiukkujakin ollut, mutta sehän kuuluu elämään. Sitten katsotaan, että miten niistä mennään eteenpäin. Mutta aika vähän meillä on. Yleensä aika vitsikästä se meidän tekeminen. Sanoisko näin, että ei oikeastaan kertaakaan ole ollut tylsää. Tosi mukavaa on yleensä aina. Ja sittenhän se on lähinnä minusta itsestäni kiinni, että mitä mä keksin tekemiseksi. Tehdään jotain sellaista, mikä on mukavaa ja minkä mä mietin että on myös tosta kaverista mukavaa. Tämä menee kaveritasolla, että eihän ole sellaista että mun pitäisi saavuttaa mitään sen kummemmin, koska se kaikki saavutus tulee siitä, että kun mennään taas... Mä olen monesti vienyt sitten tämän kaverin kotiin tai toistepäin, niin sitten siinä ylävitokset heitetään lopuksi ja mietitään vähän että mitä tehtäis seuraavalla kerralla. Että mukavaa on ollut.

Susanna: Mä järjestän meille myös yhteistä tekemistä. Ei ihan kerran kuussa, mutta johonkin sellaiseen systeemiin pyritään, et sitten se on aina se tekeminen sillai että mennään keilaamaan, tai käytiin pilkillä tai jotain semmosta. Et sit mä tarjoan sinne makkarat ja semmoiset ja sit saadaan tehdä myös yhdessä, koska mä ajattelen että mieskaverit kyllä hyvin myös toisensa tuntevat ja lapset tulevat toisille tutuiksi, niin nytkin kun lähdetään mieskaveripäiville Ouluun asti junalla, mennään sinne ja vietellään viikonloppu siellä, niin se

on myöskin semmonen yhteisöllinen tekeminen ja semmonen, et sinne aina mielellään mieskaverit ja pikkukaverit mieskaveripäiville lähtee, kun näkee sit muidenkin paikkakuntien mieskavereita ja pikkukavereita.

Helena: Kuinka kauan ne samat lapset ovat sinun seurassa? Onko ne vuosia?

Juha: Joo, kyllä. Ei ole mitään syytä vaihtaa. Et kyllähän ollaan tavallaan kavereina ja ystävinä. Ja sen mä tiedän, että joillain on ollut, niinkun Susanna sanoikin jo ihan toiminnan alusta asti, että viime kesän mieskaveripäivillä oli yksikin kaveri joka nyt oli jo yli 20-vuotias ja se oli siellä mukana. Että eihän se... Ensin on vähän sellainen lapsen opettamisen rooli, tai sellasen että pääsee siihen ja sitten se jatkuu siitä. No, ehkä sitä opettamista on vielä sinne vanhemmallekin iälle saakka, mutta on niinkun se yks taso.

Susanna: Ja mä aattelen, et se on myöskin erityispiirre silleen mieskaveritoiminnassa. Meillä ei ole mitään sellaista, että me otetaan vapaaehtoinen ja ollaan vuosi kaverina ja sitten tiet eroaa, vaan että etsitään miehiä ketkä ovat valmiita sitoutumaan siihen niin sanotusti elämänmittaiseen kaveruuteen. Et tässä haetaan lapselle yhtä turvallista aikuista elämään lisää, eikä niin että me velvoitetaan vuodeksi joku ihminen tapaamaan jotakin lasta ja jotenkin yritetään tekohengittää sitä tekemistä. Vaan jos ei se kaveruus lähde toimimaan ja joku siinä oikein kovasti mättää, niin sit se puretaan ja yritetään miettiä asioita toisin ja etsiä niitä vaihtoehtoja niin, että se toimii just näin kuin Juha kertoo, tai varmasti ne pitkään olleet mieskaverit kertoo, että heillä on se sama lapsi, pienenä tullut lapsi, joka on kasvanut nuoreksi ja sitten jossain vaiheessa myöskin sinne aikuisuuden polulle. Yksi mieskaveri kertoi minulle ihanasti, että oli hänen pikkukaveri nyt käynyt esittelemässä tyttöystävää, kun kaverit alkavat olla 16-vuotiaita, niin sit se muuttuu se, kulkee siinä elämän mukana. Vähän niinkun kasvais omat lapsetkin, niin kasvaa nämä meidän pikkukaveritkin miesten mukana.

Helena: Kuulostaa siltä, että voi tulla sellainen korjaava kiintymyssuhde myös jonkun lapsen kohdalla.

Susanna: Kyllä, siihen pyritään.

Juha: Pidän ihan samana, että on joku ystävä tai sukulaislapsi tai joku muu, niin ihan samaan kategoriaan tämä menee. On tutustunut hyvin ja sitten tehdään kaikennäköistä, niin siinähan sitä tutustuu vielä paremmin.

Susanna: Ja just nimenomaan, että tehdään sitä asiaa niin että se ei ole kummallekaan mikään ääretön rasite, vaan päästään sellaiseen tilanteeseen, että se on molemmille kivaa ja siitä tulee tapa elää ja se kulkee siinä jotenkin elämän mukana, eikä niin että aina torstaisin seitsemästä kahdeksaan on pakko suorittaa jotain. Vaan kesälomalla saattaa olla pidempi pätkä, että perheet tekee muuta ja mieskaverit tekee toisia asioita. Ja sitten taas syksyllä kun palataan arkeen, niin palataan myöskin siihen tekemiseen. Se ei ole niin kiveen kirjoitettua, niin kuin ei ystävyys koskaan ole. Ainahan se ystävyys elää elämän mukana.

Helena: Onko haasteita tullut? Sellaisia haasteita, että tarvitsee ehkä sitten jotain tukea?

Juha: En ole tukea kaivannut. Kyllähän noi on ihan normielämää. Eihän nyt kaikilla aikuisilla ja lapsilla oo aina hyvä päivä, et se tulee, mutta siitä nyt sitten yritetään... Tai selviydytään, ihan tavallisesti, niinkun kotonakin on omien lasten kanssa ollut.

Helena: Sitten vielä viimeisenä asiana, että mikä merkitys sillä koulutuksella on? Onko se tärkeä? Sanoit että se on aika lyhyt koulutus, mutta varmaan aika tarkkaan mietitty että mitä se sisältää. Onko minusta mieskaveriksi? Tuleeko siinä pohdittua sitä?

Susanna: Mä ajattelen, että se kurssi kestää kokonaisuudessaan noin 15 tuntia. Siinä käydään ensin haastattelu, sitten kurssi ja sitten vielä loppuhaastattelu. Sitten tavataan vielä kerran siinä kohtaa, kun se pikkukaveri on löytynyt ja ruvetaan sitä äitiä tapaamaan ja sillai. Mä ajattelen, että siinä tärkeintä on... Toki siis rikostausta selvitetään kaikilta vapaaehtoisilta, mutta siinä tärkeintä ehkä on se, että tulen tutuksi niiden mieskavereiden kanssa ja he tulevat minulle tutuksi, jolloin on helpompi jos on jotain haastetta ottaa yhteyttä, koska olemme jo sillai tuttuja. Ja sit samalla oppii tuntemaan sitä mieskaveria ja sen elämää, jotta sinne on helpompi se pikkukaveri löytää. Luulen, että aika moni mies ehkä aika pitkäänkin harkitsee sitä mukaan lähtemistä, että kun tarkoitus on että siinä ollaan pitkään, niin siihen ei välttämättä lähdetä ihan sitä asiaa etukäteen miettimättä. Ja siinä kurssilla tehdään elämänjana-tehtävää, arvokompasseja ja tämmösiä, missä vähän mietitään sitä että mihin ollaan oikeasti lähdessä ja ollaanko siihen valmiita vai ei.

Sari: Olisitko sinä halunnut Juha sanoa tähän viimeiseen väliin sinun kokemuksesi siitä valmistautumiskurssista?

Juha: Joo, eli itsehän luin jostain netin kautta ainakin tästä toiminnasta ja ajattelin, että tämä voisi olla ihan hyvä. Hyvä minulle ottaa tämmöinen toiminta itselleni ja alkaa tekemään sitä. Mietin, että olisin varmaan ihan hyvä. Olen tykännyt olla vähän sellainen opettajamainen ihminen ja neuvoa noita lapsia ja varmaan jotain aikuisiakin välillä. Sitten päätin. Varmaan vuoden mietin ja sitten tuli toi koronahomma, niin siinä meni sitten, ettei noita kurssejakaan pidetty, niin meni vähän aikaa.

Helena: Joo. Kiitos haastattelusta ja toivottavasti kuulijoista löytyy uusia, tavallisia miehiä mieskavereiksi. Niin kuin Juha sanoikin, niin ei tarvitse olla... Ihan tavallinen ihminen riittää.

Susanna: Kyllä.

Juha: Joo. Kiitos.

Susanna: Kiitos.

Helena: Kiitoksia.

musiikkia

Salpaus. Ole hyvä.